

Interpretace výsledků výzkumného šetření INSTITUTU SOCIÁLNÍ PRÁCE

Text představuje podrobné výsledky výzkumného šetření, které bylo realizováno v roce 2019 ve spolupráci s agenturou NMS Market Research. Řada informačních zdrojů, včetně klíčových strategických dokumentů, uvádí různé argumenty o tom, že je potřeba podporovat terénní sociální služby a péči v domácnosti. Institut sociální práce se podpoře sociálních služeb dlouhodobě věnuje, a proto jsme chtěli vlastním výzkumným šetřením ověřit, jaký je skutečný a aktuální zájem veřejnosti o sociální služby. Přípravu výzkumu a jeho vyhodnocení provedli pracovníci Institutu sociální práce, realizace se ujala agentura NMS Market Research, která sbírala data v rámci omnibusu a která otázku rozšířila mezi členy Českého národního panelu.

Výzkumná otázka a základní charakteristika výzkumu

Cílem výzkumu bylo ověřit, o jaký druh podpory ze strany sociálních služeb má veřejnost zájem, tzn., zda by se lidé v případě vážného zhoršení zdravotního stavu rozhodli spíše pro péči v domácnosti, anebo pro pobytovou službu.

Respondentům byla proto položena následující otázka: Jaké řešení byste zvolil/a, pokud byste se o sebe nebyl/a schopen/a postarat sám/a?

Následně jim byla nabídnuta jedna ze tří kategorií odpovědí s žádostí o zdůvodnění jejich volby:

- a) Nadále bych žil/a doma tak, jak jsem doposud byl/a zvyklý/á a využil/a bych každodenní pomoci pečovatelek a podobně
- b) Odešel/a bych do pobytového zařízení
- c) Jiné.

Výzkumnou otázku rozeslala agentura NMS Market Research v rámci omnibusu mezi členy Českého národního panelu. Do šetření bylo zapojeno celkem 1000 respondentů ze všech krajů ČR. Rovnoměrně byli zastoupeni muži i ženy, různých věkových kategorií od 18 do 64 let, různého stupně vzdělání. Shromážděné výsledky předala agentura Institutu sociální práce, který se ujal dalšího zpracování a vyhodnocení.

Zpracování a vyhodnocení odpovědí respondentů

Možnost zdůvodnit své rozhodnutí většina respondentů ochotně využila. Někteří uváděli i více možností řešení situace, při vyhodnocení bylo však u každého člověka bráno v potaz pouze jedno zásadní stanovisko, zejména v případech, kdy respondenti připouštěli řešení odpovídající dvěma různým z vymezených kategorií.

Nejprve byla vyhodnocena četnost argumentů, které respondenti ve svých odpovědích uváděli. Některé argumenty se velmi často opakovaly – viz další vyhodnocení – zatímco jiné se objevovaly jen zřídka. **Pro každou ze sledovaných kategorií (a, b a c) bylo proto stanoveno několik tematických skupin výroků a následně byly odpovědi všech respondentů přiřazeny k odpovídající kategorii a tematickému výroku.** Získané informace byly tříděny a sledovány nejen podle kategorií a argumentů, ale také podle věku, vzdělání či pohlaví respondentů.

Ukázalo se, že věk, kraj, v němž bydlí a dokonce ani vzdělání nemají na stanovisko či informovanost respondentů v podstatě žádný vliv, pouze u několika argumentů mělo určitý vliv pohlaví respondentů. Výsledky výzkumu jsou podrobněji představeny v následujícím textu. Pokud nějaké stanovisko zastávali převážně muži nebo ženy, je to v textu výslovně uvedeno.

Souhrn výsledků

Z 1000 dotázaných by péči v domácnosti zvolilo 692 osob (69,2%), pouze 236 (23,6%) osob by se rozhodlo pro variantu odchodu do pobytové služby. Více než polovina z tohoto počtu však tuto variantu zvolila proto, že nechce být na obtíž svému okolí nebo nemá informace o tom, jak péče v pobytových zařízeních vypadá a považuje tuto volbu za lepší či jednodušší řešení, anebo se domnívá, že péče v domácnosti je v určitých případech nevhodná, nedostupná nebo dokonce nebezpečná. Naopak lidé, kteří upřednostňují setrvání v domácnosti, nejčastěji uvádějí, že rozhodující je pozitivní vztah k domácímu prostředí, popřípadě že toto prostředí může pozitivně ovlivnit psychický i zdravotní stav. Nemalá část z nich jako důvod své volby zmiňuje také to, že s pobytovými službami nemají dobrou zkušenost a péči v domácnosti se tyto služby nikdy nemohou vyrovnat. Jejich východisko je tedy zcela opačné oproti mnohým, kteří pobytové služby považují z různých důvodů za vhodnější. **72 (7,2%) osob by se nerozhodlo ani pro pobytovou službu, ani pro setrvání v domácnosti s podporou dostupných služeb, ale pro jinou variantu.** Nejčastěji proto, že zhoršování zdravotního stavu nebo závislost na něčí pomoci je pro ně něčím natolik nepříjemným, že by raději zvolili eutanázii nebo smrt. Počet osob, které tento důvod uvedly, nebyl ve výzkumu nezanedbatelný. Dosažené vzdělání, místo pobytu ani věková kategorie výsledky výzkumu nijak významně neovlivnily. **Celkově výsledky ukazují, že i když naprostá většina osob dává přednost péči v domácnosti, značná část veřejnosti není o možnostech terénní péče i pobytových služeb správně informována.**

- 69 % dotázaných dává jednoznačně přednost péči v domácnosti před pobytovými zařízeními. To odpovídá 7 z 10 dotázaných osob.
- Pouze 24 % dotázaných by zvolilo péči v pobytových službách. Nejčastěji proto, že nechtějí péči zatěžovat rodinu a v pobytových zařízeních očekávají dostupnou odbornou a komplexní péči.
- Více než polovina osob, které by se rozhodly pro pobytové služby, tento druh služeb volí z důvodu neznalosti jiných forem podpory nebo proto, že nechce být na obtíž svému okolí.
- Ve skutečnosti je proto podíl osob, které chtějí žít doma, výrazně vyšší: odpovídá minimálně 8 z 10 dotázaných.

Podrobná interpretace

A) DŮVODY, PROČ CHTĚJÍ LIDÉ ZŮSTAT DOMA

1. Soukromí a vztah k domácímu prostředí

Pro setrvání v domácnosti s podporou dostupných služeb by se rozhodlo jednoznačně nejvíc respondentů: celkem 692 (69,2%) ze všech dotázaných. **Ve velké většině proto, že si cení vlastního soukromí a mají pozitivní vztah k domácímu prostředí.** Tento důvod sdělilo celkem 256 (37%) osob, 136 (19,7%) mužů a 120 (17,3%) žen. **V poměru k celkovému počtu respondentů jde o 13,6% mužů a 12% žen, tj. tento důvod je zásadní pro 25,6% všech dotázaných a jedná se o nejčastěji uváděný důvod vůbec.**

2. Pozitivní vliv péče v domácnosti na kvalitu života

Dotázaní velice často zmiňovali rovněž pozitivní vliv péče v domácnosti na kvalitu života, když uváděli, že péče v domácnosti lépe motivuje k uzdravení, působí lépe na psychický stav a je celkově důstojnější. Tento důvod uváděly významně častěji ženy, konkrétně 50 (7,2%). Mužů bylo 30 (4,3%), celkem je tedy zásadní pro 80 (11,5%) osob, což z něj činí jeden z nejvýznamnějších důvodů. **V poměru k celkovému počtu respondentů tento důvod uvedly 3 % mužů a 5 % žen, celkem tedy 8 % dotázaných.** Tomuto důvodu tím pádem patří třetí místo, pokud jde o celkovou četnost uvádění.

3. *Negativní obraz a vlastní zkušenosti s péčí v pobytových zařízeních*

Třetímu nejčastějšímu důvodu, proč by dotázaní, kteří volí péči v domácnosti, nechtěli odejít do pobytové služby, je potřeba věnovat zvláštní pozornost: 49 (7,1%) respondentů – 23 (3,3%) mužů a 26 (3,8%) žen – totiž uvedlo, že je k tomuto rozhodnutí vedou **vlastní (většinou nedobré) zkušenosti s péčí v pobytových nebo zdravotnických zařízeních, nebo se jim nelíbí, jakou pověst (negativní obraz) tato zařízení mají. V celkovém zastoupení jde totiž o čtvrtý nejčastěji uváděný důvod, jenž je v protikladu s důvody, které uváděli respondenti volící pobytovou službu.** K celkovému poměru je tento důvod rozhodující pro 4,9 % dotázaných, 2,3% mužů a 2,6% žen. Jde o jeden z důkazů, že informovanost o sociálních službách je v populaci velmi nízká a nepřesná a že představy o podobě a fungování jednotlivých druhů služeb mohou být naprosto odlišné.

4. *Hodnota vlastní samostatnosti a pomoc ze strany rodiny*

O čtvrté místo (a páté v celkovém pořadí) se dělí dva důvody, proč lidé chtějí zůstat doma: **pro 24 (3,5%) mužů a 21 (3%) žen je rozhodujícím faktorem hodnota vlastní samostatnosti a nezávislosti, dalších 18 (2,6%) mužů a 27 (3,9%) žen sází na dobré rodinné zázemí a očekává, že jejich rodina (s případnou podporou sociálních služeb) by potřebnou péči zajistila.** Celkem se v každém z uvedených případů jedná o 45 (6,5%) osob preferujících domácí prostředí, v celkovém poměru jde pak o 4,5 % dotázaných.

5. *Neurčité nebo žádné důvody*

Poměrně vysoké zastoupení mezi dotazovanými mají překvapivě ti, kteří důvod své volby neuvedli. Respondentů, kteří by zvolili péči v domácnosti, avšak nedokáží nebo nechtějí uvést proč, bylo totiž 42 (6,1%), což tento „důvod“ řadí na páté místo. Konkrétně se to týká 25 (3,6%) mužů a 17 (2,5%) žen. **V celkovém pořadí se zastoupením 4,2% dosáhnou ti, kteří volbu nedokáží objasnit, dokonce na místo šesté.**

6. *Zůstat co nejdéle doma, umřít doma*

Šestým nejčastějším důvodem, proč dávají lidé přednost v péči v domácnosti, je **přání zemřít doma anebo alespoň zůstat doma co nejdéle to bude možné.** Tyto důvody uvedlo 17 (2,4%) mužů a 13 (1,9%) žen, celkem tedy 30 (4,3%) osob, což je číslo, které v přepočtu v poměru ke všem dotázaným dosahuje 3% a řadí tak tento důvod na celkové deváté místo. **Tento argument zároveň patří mezi nejvýznamnější důvody, které v souvislosti s preferencí péče v domácnosti ve výzkumu zazněly.**

7. *Neurčité důvody nebo momentální (nepromyšlené) rozhodnutí*

U respondentů, kteří důvod své volby neuvedli, má význam se ještě jednou zastavit. Mezi těmi, kteří by zvolili setrvání v domácnosti bez jasného vysvětlení je totiž poměrně vysoké zastoupení osob, které přiznaly, že **jde o momentální nepromyšlené rozhodnutí nebo jsou jejich důvody neurčité** (např. proto, že to tak „prostě cítí“ nebo setrvání v domácnosti „považují za sympatickou či jedinou možnou odpověď“). Tento důvod uvedlo celkem 22 (3,2%) osob, 14 (2%) mužů a 8 (1,2%) žen. V celkovém poměru se jedná o 2,2% dotázaných, čímž se tyto nekonkrétní důvody dostávají na desáté místo.

Sečteme-li ovšem zastoupení obou „nekonkrétních skupin“ (tj. této a skupiny, která důvod své volby vůbec neuvedla), dostaneme se k výsledku, že 6,4% dotázaných (64 osob) nemá pro svou volbu žádné konkrétní důvody. Jedná se o poměrně významnou skupinu osob, jejíž existence opět dokládá potřebu lepší informovanosti o možnostech využití různých druhů sociálních služeb ve chvíli, kdy u nich nebo v jejich okolí vyvstane potřeba pomoci.

8. *Upřednostňování samoty, negativní vztahy k cizím lidem nebo sociální fobie*

Nepřehlédnutelné množství dotázaných uvádělo jako zdůvodnění volby zůstat doma tento argument: **pobyťtová služba představuje určité omezení osobního prostoru, o který je potřeba se dělit s druhými lidmi**, ať člověk chce či ne. Tuto skutečnost si uvědomilo 18 (2,6%) osob, které ji přímo označily za zásadní důvod, proč by pobyťtovou službu nezvolily. Přitom významně více bylo mužů – 12 (1,73%), zatímco žen tento důvod uvedlo pouze 6 (0,87%), tedy oproti mužům pouze polovina. V celkovém poměru je tento důvod zásadní pro 1,8 % osob a zaujímá dvanácté místo společně s nejčastějším důvodem z kategorie Jiné, jímž je dobrovolný odchod ze života.

9. *Pobyťtová služba jako možnost za určitých okolností*

Za zmínku stojí také, že **pro část dotázaných, kteří by dali přednost pobytu v domácím prostředí, je pobyťtová služba přijatelným nebo dokonce vhodnějším řešením za určitých okolností. Těmito okolnostmi jsou nejčastěji vážný zdravotní stav** (který např. neumožňuje rozhodovat o sobě sama), **přílišná náročnost péče nebo pokud by se o respondentu v domácnosti neměl kdo starat**. Tento argument uvedlo celkem 13 (1,88%) osob, 6 (0,87%) mužů a 7 (1,01%) žen. V rámci skupiny respondentů preferujících péči v domácnosti se jedná o devátý nejčastěji uváděný důvod, v celkovém pořadí pak tento argument dosahuje s 1,3% zastoupením čtrnácté místo.

10. *Finance a úspory jako prostředek k životu doma a negativní důsledky změn*

O desáté místo mezi důvody, na základě kterých respondenti preferují péči doma, se dělí dva, které jako stěžejní uvedlo vždy 11 (1,59%) respondentů: pro 7 (1,01%) mužů a 4 (0,58%) ženy jsou důvodem setrvání v domácnosti jejich vlastní úspory či majetek. 5 (0,72%) mužů a 6 (0,87%) žen pak zvolilo setrvání v domácnosti s vědomím toho, že zásadní změny např. prostředí mohou být pro člověka natolik nepříjemné, že by mu mohly i ublížit.

11. *Ostatní důvody volby péče v domácnosti*

Respondenti uvedli ještě dalších jedenáct důvodů, proč dávají přednost péči v domácnosti. Tyto důvody sice v celkovém poměru nezískaly ani jednaprocentní zastoupení, stojí však za to je opět alespoň zmínit:¹

Pro 9 (1,3%) osob představuje pobyťtová služba **pouze krajní možnost řešení**. Stejný počet respondentů uvedl jako vysvětlení pro potřeby výzkumu **nerelevantní důvod** (např. že by nechtěli skončit v azylovém domě nebo že by byli raději, aby se řešil spíše příspěvek na péči). A rovněž 9 (1,3%) osob svou odpověď doložilo potěšující skutečností – a sice **vlastní připravenost na situaci** (např. tím, že jsou připraveni upravit si domácnost bezbariérově nebo už to dokonce udělali, ačkoliv to zatím nepotřebují). **Vzhledem k celkovému počtu respondentů se však jedná o velmi malý počet takto uvědomělých osob.** To platí i o 7 (1,01%) respondentech, kteří uvedli, že poskytování péče v domácnosti zažili, znají jeho pozitivní vliv, a proto by si sami pro sebe tuto péči také přáli.

Další kategorie odpovědí představují určité riziko: 8 (1,16%) respondentů, kteří zvolili péči v domácnosti, zároveň prokázalo, že mají o budoucnosti nejasnou představu anebo nejsou vůbec ochotni situaci, že by potřebovali pomoc, připustit. Pro stejný počet osob je důvodem preference péče v domácnosti pouze finanční nákladnost pobyťtových služeb. 6 (0,87%) respondentů by se pro péči doma rozhodlo dokonce z důvodu, že nedůvěřují podpoře ze strany státu a kvalitě sociálních

¹ Procento uváděné v závorce představuje poměrné zastoupení v rámci kategorie výroků, nikoliv v rámci celého výzkumu.

služeb. 5 (0,72%) osob ji zvolilo proto, že pobytové služby jsou podle nich nedostupné. A další 4 (0,58%) osoby, které setrvání v domácnosti preferují, současně nechtějí zatěžovat okolí či státní instituce. **Riziko pro všechny tyto skupiny spočívá v tom, že tyto důvody vycházejí opět z nedostatečné informovanosti o možných formách podpory a pomoci a různých alternativách řešení situace.**

Okrajově se jako zdůvodnění volby péče v domácnosti objevily ještě dva důvody: pro 3 (0,43%) respondenty jsou hlavním důvodem jejich zvířata, které by v pobytové službě nemohli mít. 2 (0,29%) dotázaní pak uvedli, že pokud by nemohli využívat péči doma, byla by pro ně lepší volbou smrt. **Ačkoliv má tato odpověď v rámci této kategorie nejmenší zastoupení, osoby, které by jako řešení zvolili odpověď c) Jiné, tedy jinou možnost než pobytovou službu nebo péči v domácnosti, dobrovolný odchod ze života naopak uváděly nejčastěji (viz další text).**

B) DŮVODY PRO ODCHOD DO POBYTOVÉ SLUŽBY

1. Snaha nezatěžovat péčí rodinu a okolí

Pro odchod do pobytové služby by se rozhodlo 236 (23,6%) osob, (10,6%) mužů a (13%) žen. **Nejčastěji uváděným důvodem je snaha nezatěžovat péčí vlastní rodinu a okolí. Tento důvod uvedlo celkem 98 osob z 236, tj. 41,5 % těch, kteří by zvolili odchod do pobytové služby.** Výrazně tento důvod převažuje u žen – uvedlo jej 62 (26,3%) žen a 36 (15,3%) mužů. Je to pravděpodobně proto, že ženy si lépe představí, co pečování o druhého obnáší a nejčastěji také roli pečovatelek zastávají. Jako příčinu této odpovědi zde však můžeme vnímat i určitý druh neinformovanosti o možnostech terénních a ambulantních sociálních služeb – při jejich správném využití a nastavení rodina péčí vůbec nemusí být přetížena. **V poměru k celkovému počtu respondentů jde o druhý nejčastěji uváděný důvod vůbec: celková četnost této odpovědi činí 9,8% (3,6% mužů a 6,2% žen).**

2. Dostupnost komplexní a odborné péče

Druhým nejčastěji uváděným důvodem pro volbu pobytového zařízení bylo, že tato zařízení dle respondentů nabízejí dostupnou komplexní a odbornou péči. Tento argument uvedlo celkem 40 (17%) osob z těch, které by se pro pobytovou službu rozhodly, z toho bylo 22 (9,3%) žen a 18 (7,6%) mužů. **V poměru k celkovému počtu respondentů jsou údaje již poměrně nízké: tento důvod uvedla celkem 4% dotázaných, 1,8% mužů a 2,2% žen.** V celkovém pořadí mu tedy náleží až sedmé místo.

3. Lepší, jednodušší a pohodlné řešení

Velká část dotázaných by se pro pobytovou službu rozhodla proto, že ji považuje za lepší, jednodušší, vhodnější, příjemné nebo pohodlné řešení. Tyto důvody uvedlo celkem 36 (15,3%) osob, z toho 16 (6,8%) žen a 20 (8,5%) mužů. V poměru k celkovému počtu respondentů je tento důvod rozhodující pro 3,6% dotázaných (2% mužů a 1,6% žen) a jde o osmý nejčastěji uváděný důvod.

4. Osamělost nebo očekávané výhody kolektivu

Odchod do pobytové služby by někteří lidé zvolili proto, že žijí osaměle a domnívají se, že by se o ně v domácnosti neměl kdo postarat, nebo si představují, že by se v kolektivu lidí v podobné situaci cítili lépe. Tyto důvody uvedlo celkem 19 (8%) osob, 12 (5%) žen a 7 (3%) mužů. V poměru k celkovému počtu respondentů jde o 1,9% dotázaných a tento tak zaujímá jedenácté místo.

5. *Neschopnost důvod své volby objasnit nebo neochota situaci připustit*

Celkem 12 (5,1%) osob, které by se rozhodly pro pobytovou službu, prokázalo, že není připraveno o situaci zatím přemýšlet. Buď proto, že si nepřipouštějí, že by vůbec mohla nastat, nebo si jí nedovedou představit. Platí to pro 7 (3%) mužů a 5 (2,1%) žen. V celkovém poměru jde o 1,2% dotázaných, čímž se tento důvod dostal na patnácté místo celkového pořadí. 11 (4,7%) respondentů – 8 (3,4%) mužů a 3 (1,3%) ženy - **důvod své volby vůbec neuvedlo.** V celkovém poměru to činí 1,1% dotázaných.

6. *Neznalost jiných forem pomoci*

Neznalost jiných forem pomoci nepatří mezi přímo přiznávané důvody, proč lidé volí odchod do pobytové služby. Pouze 8 (3,4 %) osob přímo uvedlo, že si neumí představit, že by potřebnou péči bylo možné v domácnosti zajistit. Konkrétně jde o 5 (2,1%) mužů a 3 (1,3%) ženy. Ani v celkovém poměru se nejedná o významné zastoupení – ze všech respondentů tento důvod uvedlo 0,8% osob. Jiné uváděné důvody však svědčí o tom, že informovanost o formách podpory ze strany sociálních služeb je stále třeba vylepšovat.

7. *Ostatní důvody volby pobytových služeb*

Ostatní důvody mají četností uvádění nevýznamné zastoupení. Jedná se o respondenty, kteří se domnívají, že péče v domácnosti je neúměrně finančně nákladná – tuto možnost uvedly jako důvod 4 (1,7%) ženy a 1 (0,4%) muž, tj. celkem 5 (2,1%) osob. Někteří jsou přesvědčeni o tom, že péče v domácnosti je vhodná jen za určitých podmínek. To zmínila 1 (0,4%) žena a žádný muž. Zbylí respondenti, kteří by zvolili pobytovou službu, uváděli jiné, většinou nerelevantní důvody, např. že je potřebnější podporovat rodiče s malými dětmi nebo že si rádi za služby připlatí. Jednalo se celkem o 6 (2,5%) osob, 4 (1,7%) muže a 2 (0,8%) ženy. V poměru k celkovému počtu respondentů nedosahují tyto skutečnosti ani 1% zastoupení.

C) JINÉ DŮVODY

Někteří respondenti si mezi dvěma základními možnostmi (pobytová služba vs. setrvání v domácnosti za podpory dostupných služeb) nedokázali vybrat a zvolili jinou možnost. Nejčastěji proto, že by v nastalé situaci dali přednost jiným řešením, mnohdy se však uváděné důvody z části překrývaly se základními variantami. Jiné důvody jako řešení situace uvedlo celkem 72 osob, tedy 7,2% všech dotázaných.

1. *Eutanazie a dobrovolný odchod ze života*

Nejčastější jiné řešení, které by respondenti zvolili, byla eutanazie, sebevražda nebo jiné způsoby ukončení života. Pro tuto část osob je zhoršení zdravotního stavu a situace, která vyžaduje pomoc druhých osob, něčím, co nejsou ochotni akceptovat a co se neslučuje s tím, aby mohli dál žít. **Dobrovolný odchod ze života představuje jednoznačnou volbu pro celkem 18 (25%) dotázaných, významně častěji by tuto možnost zvolili muži – celkem 13 (18,06%).** Žen by podobné radikální řešení zvolilo pouze 5 (6,94%). **V celkovém poměru představuje toto číslo 1,8 % a řadí tento důvod na celkové dvanácté místo,** o které se dělí s další skupinou osob (viz celkové pořadí).

2. *Očekávání že péči zajistí pouze rodina (bez podpory sociálních služeb)a neschopnost o situaci přemýšlet před tím, než nastane*

Další častý důvod, proč by se lidé rozhodli pro jinou variantu, vyplýval z neurčité představy o tom, co zkoumaná situace představuje a z určité nedůvěry vůči sociálním službám: 16 (22,22%) osob totiž uvedlo, že by se v takovém případě spolehlo na rodinu, někteří explicitně proto, že na nikoho jiného (ani na organizace poskytující služby nebo státní instituce) se nelze spolehnout. Tento důvod sdělilo celkem 7 (9,72%) mužů a 9 (12,50%) žen.

Stejný počet osob, které by zvolily jinou variantu řešení, uvedl, že se o své volbě rozhodnou teprve tehdy, až situace nastane. Většinou s vysvětlením, že bude záležet na konkrétních podmínkách a situaci nebo že v současné chvíli nejsou schopny říci, jak by se v popisované situaci zachovaly. Poměr odpovědí podle pohlaví byl vyrovnaný: tento důvod uvedlo 8 (11,11%) mužů a 8 (11,11%) žen. V celkovém pořadí zaujímají tyto dva argumenty s 1,6 % třinácté místo.

3. Ostatní důvody jiné volby

Objevily se ještě **tři další důvody, na základě kterých by se respondenti rozhodli pro jinou možnost.** Ty však neměly četné zastoupení. Jednalo se o **osoby, které nebyly ochotny o situaci přemýšlet nebo dokonce popíraly, že by mohla nastat.** Týkalo se to zejména mužů, kterých tento důvod uvedlo 8 (11,11%), zatímco žena byla pouze 1 (1,93%). Celkem jde o 9 (12,50%) osob, v celkovém přepočtu tedy 0,9% respondentů. **Stejný počet osob na otázku nedokázal vůbec odpovědět.** V tomto případě byl poměr mezi pohlavími opačný, protože se to týkalo 3 (4,17%) mužů a 6 (8,33%) žen. **4 (5,56%) osoby otázku výzkumu zřejmě nepochopily správně, protože uvedly, že člověk by se v takovém případě měl snažit o sebe postarat sám a nespolehat na ostatní.** Konkrétně to uvedli 3 (4,17%) muži a 1 (1,39%) žena. V celkovém přepočtu hovoříme o 0,4% dotázaných.

Celkové pořadí a zastoupení uváděných důvodů

Celkové pořadí	Zvolená varianta a uvedený důvod	Počet respondentů, kteří důvod uvedli	Celkové procentuální zastoupení (%)
1.	Setrvání v domácnosti - pozitivní vztah k domácímu prostředí a/nebo zachování vlastního soukromí	256	25,6
2.	Odchod do pobytové služby - snaha nezatěžovat péčí rodinu a okolí	98	9,8
3.	Setrvání v domácnosti - pozitivní vliv péče na kvalitu života (psychický stav, důstojnost, motivace k uzdravení apod.)	80	8
4.	Setrvání v domácnosti - negativní obraz a vlastní (negativní) zkušenosti s péčí v pobytových/zdravotnických zařízeních	49	4,9
5.	Setrvání v domácnosti - hodnota vlastní samostatnosti a nezávislosti	45	4,5
	Setrvání v domácnosti - očekávání, že péči zajistí rodina	45	4,5
6.	Setrvání v domácnosti - bez uvedení důvodu	42	4,2
7.	Odchod do pobytové služby - zajištění dostupné komplexní a odborné péče	40	4
8.	Odchod do pobytové služby - je to lepší, vhodnější, jednodušší, příjemné nebo pohodlné řešení	36	3,6
9.	Setrvání v domácnosti - přání zůstat co nejdéle doma nebo zemřít doma	30	3
10.	Setrvání v domácnosti - neurčité důvody nebo momentální rozhodnutí	22	2,2
11.	Odchod do pobytové služby - osamělost nebo očekávané výhody pobytu v kolektivu	19	1,9
12.	Setrvání v domácnosti - upřednostňování samoty, negativních vztahů k cizím lidem nebo sociální fobie	18	1,8
	Jiné – eutanázie a dobrovolný odchod ze života	18	1,8
13.	Jiné – péči zajistí (pouze) rodina (bez podpory sociálních služeb)	16	1,6
	Jiné - rozhodnutí učiní, teprve až situace nastane	16	1,6
14.	Setrvání v domácnosti - pobytová služba je však považována za vhodnou možnost za určitých okolností	13	1,3
15.	Odchod do pobytové služby - nepřipravenost o situaci přemýšlet	12	1,2
16.	Odchod do pobytové služby - bez uvedení důvodu	11	1,1
	Setrvání v domácnosti - finance a úspory jako prostředek k životu doma	11	1,1
	Setrvání v domácnosti - negativní důsledky změn	11	1,1
17.	Setrvání v domácnosti - vlastní připravenost na situaci	9	0,9
	Setrvání v domácnosti - pobytová služba pouze jako krajní možnost	9	0,9
	Setrvání v domácnosti - jiný uvedený důvod (nerelevantní)	9	0,9

Celkové pořadí	Zvolená varianta a uvedený důvod	Počet respondentů, kteří důvod uvedli	Celkové procentuální zastoupení (%)
	Jiné - neochota o situaci přemýšlet nebo popírání, že může nastat	9	0,9
	Jiné - na dotaz nedokáže vůbec odpovědět	9	0,9
18.	Setrvání v domácnosti - nejasná představa o budoucnosti nebo neochota situaci připustit	8	0,8
	Setrvání v domácnosti - finanční nákladnost pobytových služeb	8	0,8
	Odchod do pobytové služby - neznalost jiných dostupných forem pomoci	8	0,8
19.	Setrvání v domácnosti - vlastní zkušenosti s péčí v domácnosti (pozitivní)	7	0,7
20.	Setrvání v domácnosti - nedůvěra k podpoře státu a kvalitě sociálních služeb	6	0,6
	Odchod do pobytové služby - jiný uvedený důvod (nerelevantní)	6	0,6
21.	Odchod do pobytové služby - představy o neúměrné finanční nákladnosti péče v domácnosti	5	0,5
	Setrvání v domácnosti - nedostupnost pobytových (sociálních) služeb	5	0,5
22.	Setrvání v domácnosti - nezatežovat okolí či státní instituce	4	0,4
	Jiné - člověk by se měl snažit o sebe postarat sám a nespolehat na ostatní	4	0,4
23.	Setrvání v domácnosti - péče a vztah k domácím zvířatům (v pobytové službě je nelze mít)	3	0,3
24.	Setrvání v domácnosti - pokud by nebyla možná péče doma, je lepší volba smrt	2	0,2
25.	Odchod do pobytové služby - přesvědčení, že péče v domácnosti je možná/vhodná jen za určitých podmínek	1	0,1